

אשריכם ישראל

משיחותיו של הרב שמעון גוטסמן שליט"א

הכול יכול להשתנות!

חברים יקרים, מה דעתכם לקום מחר בבוקר ולגלות שהכול השתנה? פתאום כולם בריאים, כולם מצאו את זיווגם, כל העקרות נפקדו, לכולם יש שלום, לכולם יש נחת מהילדים, כולם חזרו בתשובה, ולאף אחד לא חסר כסף. נשמע לכם חלום? אז חשוב שתדעו שעכשיו יותר מתמיד החלום הזה יכול להפוך למציאות! הכול יכול להשתנות!

בעוד ימים ספורים הקב"ה בכבודו ובעצמו יישב בבית דין של מעלה ויחליט מה יהיה אתנו בשנה הקרובה, וממש לא ברור שמה שהיה ימשיך להיות, יתכן שכבר במוצאי ראש השנה הכול ישתנה, ויתכן שהשינוי יתבצע בתהליך ממושך, אבל מה שבטוח הוא שהכול יכול מכול כול יכול להשתנות. ואם נרבה בתפילה והתחזקות נזכה שיתהפך הכול לטובה, ואף תבוא הגאולה.

ובכדי להוכיח לנו עד כמה יש בכוחה של התפילה בימים אלו לשנות את גור הדין, מביא הגה"צ רבי אברהם אלימלך בידרמן שליט"א ראייה ממשנה מפורשת (ב"מ קה): אשר אף נפסקה להלכה (שו"ע חו"מ סי' שכב ס"ד). במשנה מבואר שאם אדם שכר מחברו שדה בסכום מסוים, וכל התבואה התקלקלה ביחד עם כל התבואות במדינה, אין השוכר צריך לשלם דמי השכירות על אותה שנה, שכן היות וזו מכת מדינה אין אחריות השוכר על הנזק. ומסתפקת הגמרא שם (קו.) באם סיכס אתו המשכיר שיזרע שם חיטים, והשוכר שינה על דעת עצמו וזרע שם שעורים, והשעורים התקלקלו במכת מדינה, האם גם בכזה מקרה השוכר פטור מדמי השכירות, או שמא יכול המשכיר לטעון: אני בתחילת השנה התפללתי ששדה החיטים שלי יניב תבואה טובה, אלא שאתה זרעת בשדה שלי שעורים, ולכן תפילתי לא התקבלה, אם היית זורע חיטים כפי שסיכמנו יתכן שמחמת תפילתי החיטים לא היו מתקלקלים, הגם שכל החיטים במדינה התקלקלו, ומסיקה הגמרא שמסתבר יותר שהצדק עם המשכיר, ואכן השוכר יאלץ לשלם את דמי השכירות. למדנו אם כן עד כמה תפילה בתחילת השנה יכולה להציל אפילו כאשר ישנה גזירה כללית על כל המדינה (יבאר החיים" אלול עמ' פג).

ומי שיצרף לתפילותיו איזו קבלה טובה, להתחזק באיזה עניין טוב בשנה הקרובה, בוודאי שתפילותיו יפעלו את פעולתן. וכדאי מאוד קבוע בכל יום מימות השנה הקרובה להקדיש איזה זמן קבוע, שבו לבקש מהשם יתברך סיוע דשמיא להחזיק מעמד בקבלה שקיבל. כי מלבד מה שבעקבות תפילה שכזאת מקבלים סיוע מהשמים לעמוד בהתחזקות, עוד רווח בצדו – שעל ידי זה יזכור את קבלתו.

וכמו שבתקיעת השופר מוציאים את הרוח הפנימי החוצה, כך בימים אלו כולנו מגלים את הרצון הפנימי שלנו, כי אף במשך השנה לפעמים אנחנו נכנעים ליצר, הרי שבימים אלו אנו מגלים את

הרצון הפנימי שלנו: "רצוננו לעשות רצון אבינו שבשמים". ובעקבות התפילות נזכה להמשיך להתעלות בכל השנה הבאה עלינו לטובה.

ויהי רצון שנזכה לשנה טובה ומתוקה, שנת גאולה וישועה, שנה של התעלות מתוך שמחה בעבודת השם יתברך, ושנזכור תמיד: הכול יכול להשתנות!

באהבה ובידידות

שמעון גוטסמן

ויכוח עם היצר לכבוד חודש אלול

היצר: יהודי! עוד פעם התחלת עם ההצגות האלה!! הגיע חודש אלול אתה "כאילו" מתחזק, חכה נראה אותך אחרי סוכות, זה לא יחזיק מעמד...

היהודי: אני לא מתכוון להשתכנע מדברי ההבל שלך, הפעם אני ירבה יותר בתפילה שאזכה להחזיק מעמד עם ההתחזקות הזאת לכל השנה, והעיקר הוא הרצון!

היצר: אני יותר מבוגר ממך ואל תזלזל בי, אני בעל ניסיון ויודע שאחרי סוכות תשכח מכל החיזוקים האלה, אז חבל על הזמן, תפסיק עם ההצגות האלה, תשתחרר, זה לא בשבילך.

היהודי: חשוב שתדע שגם אם לא אחזיק מעמד בכל מקרה אני עושה נחת לקב"ה בזה שלפחות בחודש אלול אני מתחזק.

היצר: תגידי לי, זה נקרא להתחזק!! זה נקרא להיות "צבוע", עוד מעט מגיע יום הדין, אז אתה מראה "כאילו" אתה איזה צדיק תמים.

היהודי: אם יש בינינו צבוע זה דווקא אתה, כי כל יהודי בפנימיות שלו הוא צדיק, ורק אתה מפריע לנו כל השנה, אז לפחות בחודש אלול אני לא אתן לך לבלבל אותי, לפחות עכשיו אני יסיר את ה"תחפושת" שלבשתי כל השנה ואגלה את הפנימיות האמיתית שלי כיהודי.

היצר: אתה יודע מה, נכון, כל יהודי הוא מלא אמונה וקדושה בפנימיות שלו, אבל יש לך צד שתצליח להתחזק כמו שהתחזקו אפילו יהודים פשוטים לפני הרבה שנים: אין מצב שתצליח עד כדי כך להתחזק! אז כבר הצעתי לך, חבל על המאמץ, תלך לנוח.

היהודי: רבותינו לימדונו שעל ידי הדברים המועטים שמצליחים להתחזק בהם בדור שלנו עושים נחת רוח ושמחה לקב"ה **לפחות** כמו שעשו הדורות הקודמים.

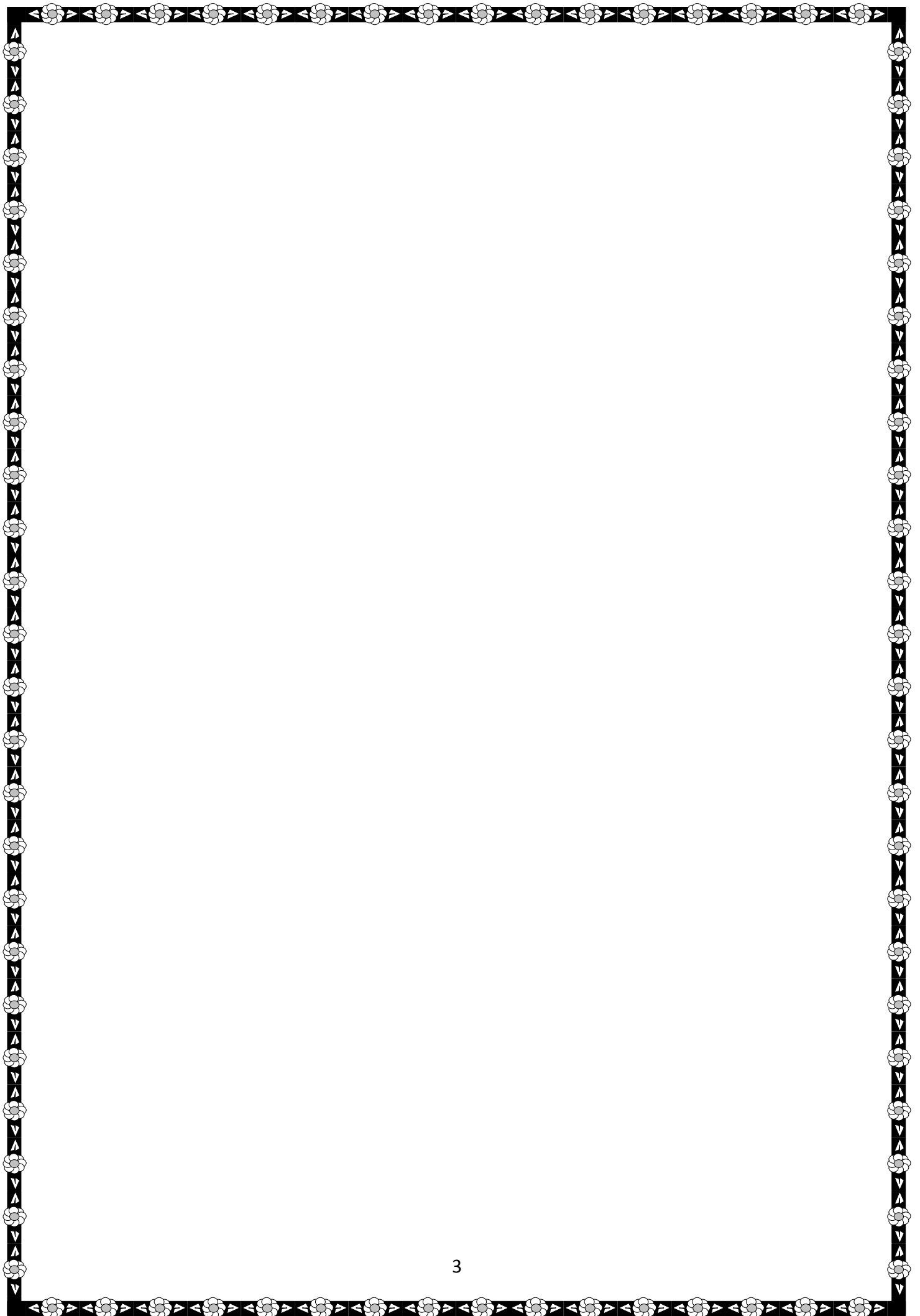
היצר: באמת שמעתי על זה פעם, אבל אחרי הכל מה כבר יכול לצאת מחיזוקים כל כך קטנים, אתה יכול בכלל לדמיין איזה השפעות גדולות הורידו לעולם בדורות עברו על ידי שהתחזקו בכל כחם!?

היהודי: אז היום אני אלמד אותך שרבותינו אומרים שעל ידי המעט התחזקות שאפשר לעשות בדור שלנו מורידים השפעות **לפחות** כמו שהיו מורידים בדורות עברו על ידי שהתחזקו בכל כחם.

היצר: אתה יודע מה? ניצחת אותי, השתכנעתי, עכשיו אני רוצה לעזור לך להתחזק, ולכן אני אומר לך שהגיע הזמן שתתחיל להיות בעצבות לקראת יום הדין הנורא והאימים, הן זה לא סוד כמה עוונות עשית בשנה האחרונה, הגיע הזמן שתתחיל להיות מוטרד מיום הדין "כמו שצריך".

היהודי: אני רואה שאתה ממשיך לבלבל, אבל אני לא תמים, אני יודע טוב מאד שאי אפשר להתחזק על ידי עצבות, עם עצבות מגיעים רק ליאוש. ולכן, בדיוק להיפך, אני עכשיו מתמלא בשמחה על כך שיש לי התחזקות ולו אפילו קטנה, ועל כך שהקב"ה קרוב אלי ואל כל ישראל בימים אלה באופן מיוחד, ובדיוק ההיפך ממה שאמרת, דווקא מתוך יראת שמים מגיעים לשמחה, וכפי שהיה בבית המקדש – מקום היראה, שממנו הגיעו לשמחה גדולה.

את הסוף, לא צריכים לכתוב... היהודי ניצח את היצר הערמומי...

שיחת הכנה לראש השנה

איך נשמר את קרבת ה' \ מהו ה"סימן" הכי חשוב \ עכשיו הזמן להתחזק בבטחון \ לא להיות "פרייאר" ... \ סיפורו של אסיר טורקי \ בקשות אישיות גם בראש השנה \ מציאת "כולל" בקרית ספר ...

איך נשמר את קרבת ה'

חברים יקרים, שלום לכולם, יתן השם יתברך שנוכה כולנו לנצל כראוי את הזמן שנתר עד הימים הקדושים, ושנצל כראוי את הימים הקדושים, ושנוכה כולנו להיכתב ולהיחתם בספרן של צדיקים גמורים, עם בריאות ושפע וכל הישועות. עכשיו כולנו מרגישים קרבה מיוחדת אל הקדוש ברוך הוא, זה משהו שאי אפשר להסביר אותו לאותם אנשים שלצערנו עדיין רחוקים, אבל עכשיו זה הזמן להתפלל עליהם ועל כולנו שנוכה לעשות תשובה שלמה, שנוכה להרגיש את קרבת השם בכל השנה כולה.

ועל זה בדיוק חשבתי לדבר היום בעזרת השם יתברך, הרי כולנו רוצים להמשיך להרגיש קרבת השם גם אחרי שיסתיימו החגים, אז מה באמת אפשר לעשות בכדי לשמר ולו באופן חלקי את הקרבה הגדולה הזאת?

אז כמו תמיד, אני לא אומר שום דבר מעצמי, הכל זה פחות או יותר דברים שראיתי בספרים הקדושים, ובספרי המלקטים, אם רשום לי מה המקור אז בלי נדר אשתדל לומר לכם. למעשה, יש הרבה עצות וחיוזקים, אבל נמנה כעת כמה מהם:

א. מומלץ מאוד לחזור לעצמנו שוב ושוב על הפסוק "אני לדודי ודודי לי", ככה נזכור שהקדוש ברוך הוא רוצה מאוד בקרבתנו, ולהזכיר לעצמנו שכמה שאני יותר מתנהג "לדודי" – מכבד את רצון השם, עושה הכל בשביל להתקרב אליו, ככה בדיוק – "דודי לי", כך בדיוק יהיה לי קשר עם הקדוש ברוך הוא. אם אני אוהב מישהו באמת אז אני יעשה הכל בכדי למצוא חן בעיניו, ואם בבשר ודם כך על אחת כמה וכמה כשמדובר במלך מלכי המלכים אבינו מלכנו.

מהו ה"סימן" הכי חשוב

ב. כמו כן מומלץ להתחזק בימים אלה בקיום הציווי של "והלכת בדרכיו" – מה הוא רחום וחנון אף אתה וכו', כי מי שמתנהג ברחמים הוא כביכול "מחכה" את הקדוש ברוך הוא, והוא זוכה להתקרב אליו יותר ויותר. יוצא שמי שהולך בדרך של רחמנות מלבד מה שהוא יזכה בדין כי ינהג איתו מידה כנגד מידה, במידת הרחמים, מלבד זאת הוא גם יזכה להישאר קרוב אל הקדוש ברוך הוא גם אחרי שמחת תורה...

בימים האלה אנחנו צריכים למנה גדושה של סבלנות. כולנו מכירים את זה, ראש השנה מגיע בשעה טובה ומוצלחת, לאחר הכנה רבה, שהחיינו וקימנו... אך לפתע מגיעים הניסיונות: בדיוק במקום שלי בבית הכנסת התיישב אחד האורחים, בדיוק החזן הזה מאריך יותר מדאי, בדיוק עכשיו הילד הזה מחליט להפריע, בדיוק היום לא עושים בבית את מה שביקשתי...

ואני אומר לעצמי: ריבונו של עולם, למה דווקא עכשיו?! למה דווקא אני סובל? למה אי אפשר לעבור את ראש השנה בלי כל ההפרעות האלו?

אך התשובה האמיתית היא, שעבודת הסבלנות חשובה בשמים לפחות כמו תקיעת שופר! ומשמים מזכים אותנו בכאלה ניסיונות כדי שנוכל על ידם להתעלות מעלה מעלה, וגם לזכות בדין, כי אם נזכה לנהוג עם אחרים ברחמים, ככה גם ינהגו איתנו, "כל המרחם על הבריות מרחמין עליו מן השמים", "כל המעביר על מדותיו מעבירין לו על כל פשעיו".

היצר יודע את הסוד הזה, שאם נזכה להעביר על המידות נצא זכאים בדין, ומשום כן הוא מנסה להקשות עלינו לנהוג בסבלנות ובאורך רוח. אולם דווקא עקשנותו של היצר להפריע לנו כל כך, אמורה ללמד אותנו עד כמה חשוב כל כך לנהוג בסבלנות ובפרט בימי הדין.

וכבר כתב ה"משנה ברורה" (תפ"ג סק"ה) שיזהר מאוד שלא יכעוס בימים אלו, מלבד גודל האיסור, גם כדי שיהיה לסימן טוב.

וכך היו אומרים זקני ירושלים (מובא ב"באר הפרשה"): אם נהגו לאכול בראש השנה חלה ותפוח בדבש כדי לרמוז שתהיה לנו שנה טובה ומתוקה, קל וחומר שאין לך סימן יותר טוב מלהיות "יהודי מתוק", כלומר, להסתובב ביום הזה בשמחה ובפנים צוהלות, וזה יהא לו לסימן להיות כן בכל ימות השנה.

עכשיו הזמן להתחזק בבטחון

ג. עצה נוספת, היא לקבל על עצמנו להתחזק ב"עבודת הבטחון", ללמוד יותר על עבודת הבטחון בהשם, וליישם את העצות שמביאים רבותינו, כי מי שיש לו בטחון בהשם הוא מרגיש שכל הזמן הוא נמצא ליד השם יתברך, וזו תחושה גדולה של קרבת

השם, וש"יש לי על מי לסמוך". ועכשיו זה הזמן להתחיל חיזוק מיוחד בזה, כי עכשיו זה זמן שכולם מרגישים יותר קרבת השם ובטחון בהשם, ובזכות שנתאמץ עכשיו לחזק את הבטחון בהשם נזכה להמשיך בעזרת השם בעבודת החיזוק הזאת במשך כל השנה כולה.

וכתב הגאון רבי שלמה קלוגר זצ"ל (הג' חכמת שלמה ס"י תקפג, מובא ב"באר החיים"): "בראש השנה יהיה משמח ואומר: כל מה שעושה הוא יתברך הוא לטובה, ובוזה יהיה נהפך באמת לטובה, ולכן נראה שיהיה אדם רגיל לומר בראש השנה אחרי תפילת שחרית: כל מה דעביד רחמנא לטב עביד וגם זו לטובה, ולכן מטעם זה תיקנו לאכול מאכלים טובים ומתוקים ולומר עליהם כן, כדי שאם חס וחלילה נגזר להיפוך יהיה נהפך על ידי אמירה זו לטובה". זאת אומרת שיש חשיבות רבה לדיבור שלנו, דיבורים של אמונה זה דיבורים שפועלים ישועות, וזה דיבורים שמשפיעים על הפנימיות שלנו, שנאמין שהכל מאת השם והכל אך ורק לטובה.

לא להיות "פרייאר"...

מלבד זאת, עכשיו כולם מרגישים תלויים רק בקדוש ברוך הוא, וכולם זוכרים יותר את האמונה ש"עין רואה ואוזן שומעת וכל מעשיך בספר נכתבים", שכן בראש השנה יכתבון וביום צום כפור יחתמון מי יחיה וכו', אך החכמה היא לזכור כל השנה שכל מה שעובר עלינו הכל נגזר משמים, כך שמשתלם להרבות בתפילה, כי תפילה תמיד יכולה לעזור, וחוף מזה, אין סיבה לכעוס על פלוני או אלמוני, כי אין מצב שהם יתנו לנו או ייקחו מאתנו דבר שלא נגזר עלינו.

ובאמת חז"ל אומרים שאדם נידון בכל יום, זה לא משהו חד פעמי שיש רק עכשיו, כל הזמן מחליטים בשמים מה יהיה אתנו, אין אדם נוקף אצבעו למטה אלא אם כן מכריזין עליו מלמעלה.

ומה שיכול לחזק אותנו לזכור כל השנה שכל מה שעובר עלינו הכל רק משמים, זה התפילה, כי מי שמאמין באמת שהכל רק מלמעלה, ושתפילה יכולה לשנות את הגזירה, אז הוא "לא פרייאר", הוא לא מפסיק להתפלל, כי מדוע שיוותר...

תמיד אני חוזר על דברי מרן ה"חזון איש" זצ"ל: "המתפלל פועל יותר מהמשתדל", צריך להכניס את זה חזק לראש, אם אני טרוד באיזה עניין, זה סיבה לא להפסיק להתפלל! כמו שאתה מקדיש הרבה זמן על ההשתדלויות לפחות ככה תתפלל הרבה, כי הרי כמה זמן כח וכסף מבזבזים בשביל איזה השתדלות שאולי – אולי תעשה "משהו", והרי ברור שהתפילה יכולה לעשות הרבה יותר, אז כל שכן שכדאי ומומלץ מאוד לא לוותר! להתפלל ולהתפלל ולהתפלל, אין לך כח להתפלל: אז תבקש מהשם כח! כמו שאומרים בתחילת התפילה "השם שפתי תפתח", מבקשים כח. חוף מזה, גם אם עכשיו קשה לך להמשיך, אז תחזור להתפלל שוב בעוד שעה – שעתים, לא להרפות מהתפילה עד שתראה את הישועה, כי נכון שאנחנו לא מבינים חשבונות שמים, אנחנו אומרים "מי אמר שזה באמת טוב בשבילי..." ולכן לא מרבים בתפילה, זה פשוט טפשות! בן אדם רץ יומם ולילה ועושה השתדלויות בלי סוף, אבל להתפלל הוא פשוט "מפחד", כי אולי מה שהוא מבקש זה באמת לא טוב עבורו...

ומלבד זאת, תמיד אפשר להוסיף בתפילה: "אני מבקש זאת רק על דעת שזה באמת יהיה טוב עבורי".

צריך לזכור שגם אם יש לנו אפשרות לעשות השתדלות, סוף סוף אם נקדים להשתדלות הזאת תפילה נזכה לברכה וסייעתא דשמיא, צריך גם לזכור שבלי תפילה שום דבר לא בטוח! גם ההשתדלות שנראית הכי "מוצלחת" יכולה פתאום להיות לא יעילה, ככה שתמיד משתלם להתאמץ בתפילה.

מי שמבקש מאחרים עזרה, גם אם הוא יקבל את העזרה הזאת, סוף סוף הוא משועבד לאחרים, מסכן, וגם אין בזה ברכה גדולה כמו בדבר שמקבלים ישירות מהשם.

אתה צריך עזרה באיזה עניין? תאר לך שאומרים לך שיש איזה ארגון שנותן עזרה לכל דורש, מדובר בעזרה גדולה ששווה הרבה כסף, וכל אחד שמבקש עזרה קרוב לוודאי שהוא יקבל את מבוקשו, אבל בכדי לקבל עזרה צריך להתקשר לארגון הזה ולפרט את הבקשה, ומומלץ להתקשר כמה שיותר פעמים עד שהם יטפלו בבקשתך, האם תאמר "אין לי כח להתקשר"?! בטח שלא! אז תזכור שתפילה זה מעל הכל, זה הדבר שבאמת הכי עוזר.

והקדוש ברוך הוא אוהב לשמוע את הקול שלך, ודווקא לכן הוא מונע ממך כל מיני דברים עד ש... תתפלל! כי הוא רוצה לשמוע את קולך, והוא רוצה לזכות אותך להתקרב אליו עוד יותר על ידי התפילות.

סיפורו של אסיר טורקי

לפעמים מרבים בתפילה ולא רואים את הישועה, אבל צריך להאמין שאף תפילה לא הולכת לחינם. וכמו שממשיל המגיד מדובנא זצ"ל לשני אנשים שנכנסו אל החייט להזמין בגדים עבור הבנים שלהם, האחד דקדק מאוד שהבגד יהיה תואם למידת הבן שלו, אך חברו לא עשה הרבה "חשבונות" ולקח כמה בגדים שמצאו חן בעיניו, בלי הרבה בדיקת התאמה, שאל הראשון את השני: מדוע אתה לא מוודא שהבגד תואם למידת הבן שלך? אתה לא חושש שבסוף הבגד לא יהיה בשימוש? ענה לו השני: אתה יש לך רק בן אחד, ולכן טבעי הדבר שאתה בודק ומוודא שהבגד יתאים למידת בןך, אבל אני יש לי הרבה בנים ואפילו כמה נכדים גדולים, אם הבגד לא יתאים לאחד הוא בוודאי יתאים לשני או לשלישי... אל תדאג, אצלי אף בגד לא יהיה מיותר...

אומר המגיד מדובנא בפרשת וירא: זה מה שכתוב שהקדוש ברוך הוא גילה לאברהם אבינו עליו השלום את תוכניתו להפוך את סדום, וזאת בכדי שתהיה לאברהם אבינו הזדמנות להתפלל עליהם, וכתוב שהשם אמר "המכסה אני מאברהם, ואברהם היו יהיה לגוי גדול", שלכאורה מה הקשר בין הדברים? וכי זה שאברהם יהיה לגוי גדול – אומה גדולה, זה סיבה לגלות לו על הפיכת סדום? אלא שאמר הקדוש ברוך הוא: אני אגרום לאברהם להתפלל, וגם אם בסוף התפילות לא יעזור, הם לא ילכו לאיבוד, כי עתידים להיות לו הרבה צאצאים, אומה גדולה תצא מאברהם, והם בוודאי יצטרכו את התפילות האלה...

כל תפילה פועלת, כל תפילה מזכה אותנו ביותר טובה, לפעמים זה בא לידי ביטוי באופן מידי, לפעמים יראו את זה אצל הילדים, אבל אף פעם זה לא הולך לאיבוד.

לפעמים יהודי יכול להתפלל, ונראה לו שבסוף התפילה שלו לא פעלה מאומה, אך באמת רק השם יתברך יודע מה הכי טוב עבור כל אחד, ויתכן שדווקא בזכות שאותו יהודי הרבה בתפילה אז הוא זכה שהקדוש ברוך הוא ריחם עליו ולא נתן לו את הדבר אשר באמת לא טוב עבורו.

קראתי בעלון "שלוש לעם" סיפור נפלא שגם כן מחדד את מה שאמרנו. בכלא בטורקיה היו כלואים חבורת פושעים, ביום מן הימים החליטו כמה מהם לנסות לחפור מנהרה ולצאת דרכה מהכלא, הם ערכו חישוב והגיעו למסקנה שאם הם יחפרו בתא שלהם באורך כשש מטר הם ימצאו את עצמם מחוץ לכותלי הכלא, הם הצליחו להבריח סכינים מהמטבח ולחפור איתם מנהרה, לאט לאט, כל יום הם חפרו קצת והשליכו את החול לפת, אולם למרבה אכזבתם מסיבה כלשהי הם טעו בחישובים שלהם ועל אף שהם חפרו הרבה יותר משש מטר התבלבלו בכיוונים ולא חפרו בכיוון הנכון, ועל אף כל המאמצים לא מצאו את עצמם מחוץ לכלא... כך נשארה המנהרה יתומה כשהיא מכוסה בשטיח ומעליו מיטה.

יום רודף יום, הגיע יום השחרור של מוחמד אבו דחלילולו, מי שיום בשעתו את חפירת המנהרה, הלה היה מאושר מאוד לקראת שחרורו מהכלא, והוא חיפש למי להעביר את הסוד הגדול שנשמר עד כה, הוא נזכר באחד האסירים שהיה עוזר לו לגנוב אוכל מהמטבח והחליט להכיר לו טובה ולגלות לו את סודו: "תשמע ידידי היקר, אני עכשיו מגלה לך סוד גדול, מתחת למטה שלי מתחבאת מנהרה, אני וחברי התייאשנו מלמצוא דרכה את היציאה מהכלא, אבל אולי לך בכל אופן המנהרה תעזור".

חודש אחר כך אבו דחלילולו נדהם לפגוש את חברו מהכלא, הוא פשוט הופתע לגלות שחברו הצליח כנראה לצאת דרך אותה מנהרה, אולם חברו הסביר איך בדיוק המנהרה עזרה לו לצאת מהכלא, וכך זה התרחש:

בוקר אחד נדהמו הסוהרים לגלות שבאחד מתאי הכלא מציץ מעט חול מתחת לשטיח שמתחת אחת המיטות, "החוש הבלשי" שלהם "עבד טוב" והם התעוררו להרים את השטיח, וכך למול עיניהם הנדהמות נחשפה מנהרה, הסוהרים שמו לב שבתוך המנהרה הוטמנה כפי הנראה פצצה, והם הזדרזו להזעיק את המשטרה, המשטרה פינתה את כל האסירים לחצר הכלא, כל הכלא רחש רעש ובהלה, חבלן משטרה שבדק את המטען גילה שמדובר בלא יותר מקופסת נעלים שחיברו לה כמה חוטי חשמל ושעון מעורר... בקיצור: "מטען דמה", כולם נשמו לרווחה, הרוחות נרגעו...

מה שאף אחד לא ידע, זה שחברו של אבו דחלילולו תיכנן היטב את כל הבלאגן הזה ובזכותו הוא הספיק להתגנב למשאית שנכנסה עם אספקה, וכך לברוח אל החופש...

מה לומדים מהסיפור הזה? חשבתי בעזרת השם על שלושה "מוסרי השכל": האחד, עשית מעשה מסוים? גם אם אתה לא רואה תוצאות מיידי, עוד יבוא יום ותגלה את התוצאות, ולענייני, לכל תפילה יש תוצאה טובה...

דבר שני, לא חייב להיות קשר ישיר בין ההשתדלות לתוצאה, אתה מחוייב לעשות השתדלות [כל אחד לפי דרגתו, ולא נאריך בזה עכשיו], ובזכות שאתה תעשה את שלך הקדוש ברוך הוא יתן לך את מה שטוב עבורך.

דבר שלישי, לפעמים צריכים להפעיל "קומבינות" נגד היצר הרע, שידמיין שהוא "ניצח" אותנו ו"תפס" את הפצצה... ובנתיים לברוח לו מהצד השני...

בקשות אישיות גם בראש השנה

יש כאלה שאומרים: "אני מקפיד על דברי הזוהר הקדוש שלא לבקש בקשות אישיות בראש השנה", אבל גדולי ישראל אומרים שבדורנו מי שלא מבקש בקשות אישיות בראש השנה זה סימן שהוא לא מספיק מאמין שהיום מחליטים בשמים מה יהיה איתנו בכל השנה, כי מי שמאמין בזה לא יכול להתאפק מלבקש ולהתחנן, אנחנו לא בדרגה שאכפת לנו רק מכבוד השם יתברך, אז לפחות שנחזק את האמונה והקשר שלנו עם השם על ידי ריבוי בתפילה על כל הנושאים שמטרידים אותנו. וכבר אמר הבעל שם טוב הקדוש זצ"ל שדברי הזוהר הקדוש לא נאמרו על זמנינו שחוסר הפרנסה מפריע לאדם לעבוד את בוראו בישוב הדעת, ולכן חובה להתפלל בראש השנה על הפרנסה (ליקוטים לר"ה כ"ד).

מציאת "כולל" בקרית ספר...

ד. דבר נוסף שבתקופה הזאת כולם מתחזקים בו, וזו הזדמנות לשמר את החיזוק לכל השנה, הוא כבוד התפילה. בימים האלה כולם מתייחסים ברצינות רבה יותר למעמד התפילה, ומתאמצים לכוון יותר בכל מילה ומילה, וזו ההזדמנות להחליט שמעכשיו אנחנו בלי נדר מתחזקים יותר בכל השנה בכבוד התפילה.

דברנו על זה כבר כמה פעמים, יהודי שמתייחס ברצינות לתפילה – גם הקדוש ברוך הוא מתייחס יותר ברצינות לתפילה שלו...

אני נזכר עכשיו בסיפור מדהים שקרה איתי ולימד אותי שרק מרוויחים מזה שמכבדים את התפילה. אחרי האירוסין שלי ביקשתי ממור חמי שליטי"א שיחפש לי כולל בקרית ספר, באותה תקופה היה קשה למצוא מקום פנוי בכולל בקרית ספר, אז הוא אמר לי: בעזרת השם, אני אעשה מאמץ בחיפושים, אשאל אנשים וגם אעקוב אחרי המודעות, הוא גר מול השטיבלך המרכזי של העיר, כך שהוא יכול כל הזמן לעקוב על לוח המודעות. למעשה, המצב לא היה פשוט, במשך כחודשיים של חיפושים לא מצאנו אפילו כולל אחד שיכל לקבל אותי! התחתנתי בשעה טובה בראש חודש ניסן, התחלתי לגור בקרית ספר ולהיות יותר בעניינים מקרוב... כשכולם חיפשו את החמץ או את האפיקומן, אני הייתי עסוק בלחפש כולל... חודש ניסן עמד

להסתיים ובנתיים לא מצאתי רק כולל בירושלים שנאות לקבל אותי, ממש לא ששתי על ה"מציאה", ובקיצור המשכתי להתפלל שאזכה ב"מציאה" טובה יותר.

ערב ראש חודש אייר מגיע, ועדיין לא מצאתי כולל בקרית ספר, קמתי ביום האחרון של ה"בין הזמנים" קצת מאוחר, ובאותו הזמן לא היו מניינים ליד הבית בשעה כזאת, כך שהיו לפני שתי אפשרויות, או להתפלל ליד הבית במניין שכבר התחילו בו את התפילה, ולעשות כמה "דילוגים" בפסוקי דזמרה, או ללכת רבע שעה אל השטיבלך המרכזי ושם להיכנס למניין מסודר, אותו יום היה חם וההתלבטות לא הייתה קלה, אבל בסוף בחסדי שמים התגברתי על העצלות והלכתי לשטיבלך.

כשהגעתי לשטיבלך חיכתה לי הפתעה בלוח המודעות... ממש כשעה לפני כן תלו שם מודעה בנוסח: ישנה אפשרות לקבלת שני אברכים לכולל סוגיות עד ההלכה, בדיוק הסגנון שחיפשתי מלכתחילה, עד שמחוסר ברירה הסכמתי כבר להתפשר ולהיכנס גם לכולל בסגנון אחר. והנה, בזכות כבוד התפילה, מצאתי את הכולל בו זכיתי ללמוד כשש שנים, עד שעברנו דירה. ללמדנו, שמלבד את התפילה רק מרוויחים.

יהי רצון מלפני אבינו שבשמים שנוכה יחד כל בית ישראל להתקרב ביתר שאת ובית עוז לקדוש ברוך הוא, ונוכה לכתובה וחתימה טובה, ימלא השם כל משאלות לבנו לטובה ולברכה, יחד כל בית ישראל, ונוכה כבר היום לגאולה השלמה ברחמים, אמן.

הילולת הסנגור

ארגון "אשריכם ישראל" שמח להזמין את הציבור הקדוש לערב מיוחד לכבוד

הילולת "סנגורן של ישראל" הרה"ק רבי לוי יצחק מברדיטשוב זצוק"ל

הערב יתקיים בס"ד בכ"ה בתשרי תשע"ח בקרית גת

בתוכנית: סעודת מצוה, דברי חיזוק בדרכו של בעל ההילולה, שירה וזימרה

פרטים יתפרסמו בהמשך בס"ד [יהיה ניתן להתעדכן גם ב"קו החיזוקים" בתיבה מס' 6]

נשמח לקבל תרומות להשתתפות בהוצאות הרבות: 08-9743208 ובל"נ כל התורמים יוזכרו לברכה במהלך ההילולה

נועם חג הסוכות וההכנות אליו

הרבה מכירים את התופעה הזאת: עברנו את ראש השנה, יום כיפור מתקרב, ואז... נזכרים שמיד אחריו מגיע חג הסוכות, ו... פשוט נאנחים, אוי, זה ממש קשה להתכונן לחג, לבנות סוכה ואפילו לרכוש ארבעת המינים, ומה יהיה בחג עצמו? שוב לעלות ארבע קומות בכדי להוריד לסוכה מזלג ששכחנו בבית...

במאמר שלפניכם נשתדל בס"ד למצוא את הדרך לגלות את הנועם האמיתי של חג הסוכות, ולא פחות, גם את הנועם האמיתי של ההכנות לחג.

בתוכן:

פתיחה – השכר על המאמץ וההשתוקקות.

א. לשמוח – כי זהו רצון ה'.

ב. סבלנות ושלוש.

ג. ממעלות הסוכה וארבעת המינים.

ד. ממעלות הושענא רבא ושמיני עצרת.

ה. שמירת השפעות לכל השנה.

פתיחה – השכר על המאמץ וההשתוקקות

הרבה מכירים את התופעה הזאת: עברנו את ראש השנה, יום כיפור מתקרב, ואז... נזכרים שמיד אחריו מגיע חג הסוכות, ו... פשוט נאנחים, אוי, זה ממש קשה להתכונן לחג, לבנות סוכה ואפילו לרכוש ארבעת המינים, ומה יהיה בחג עצמו? שוב לעלות ארבע קומות בכדי להוריד לסוכה מזלג ששכחנו בבית...

במאמר שלפניכם נשתדל בס"ד למצוא את הדרך לגלות את הנועם האמיתי של חג הסוכות, ולא פחות, גם את הנועם האמיתי של ההכנות לחג.

ולפני שנתחיל, אני רוצה לספר לכם את מה שסיפרו לנו השכנים שלנו בקרית גת, סיפור שכל מי ששמע אותו העיד שבעקבותיו הוא התחזק מאוד בנועם חג הסוכות.

וכך הם מספרים: עלינו לארץ לפני כשנתיים, והנה שמחנו לגלות שכל כך פשוט כאן בישראל לבנות סוכה, יש מקום במקלט לאכסן את הקרשים, אף אחד לא מתנגד לכך שתבנה סוכה ליד הבית, אתה יכול לחבר חשמל לסוכה בקלות, ואפילו לישון בסוכה זו לא בעיה גדולה. אצלנו ברוסיה של 2013 לא נתנו לנו רשות לבנות סוכה ליד הבית, היינו צריכים כל שנה להגיש מבעוד מועד בקשה חדשה לשלטון המקומי, ולאחר זמן קיבלנו אישור לבניית סוכה... בצד השני של העיר! מרחק גדול מאוד שלא שייך לעשות אותו ברגל, ובפרט עם ילדים קטנים ועם האוכל... כך שלכל ארוחה בחול המועד נאלצנו להיכנס לרכב ביחד עם האוכל ולנסוע עד הסוכה, ולפני שבת וחג נאלצנו להתארח על מזרונים אצל משפחה יהודית אשר גרה יחסית בסמיכות לשטח שאותו הקצו לבניית סוכות, וגם שם לעלות ולרדת הרבה קומות. היום ברוך ה' אנחנו גרים בישראל, והכל כל כך פשוט, אם שוכחים משהו בבית, רק עולים כמה קומות ומביאים את זה...

חשוב שנוזכר שהקב"ה מודד כל מאמץ שלנו למען קיום מצוותיו, והוא מעניק לנו שכר בהתאם לכך, "לפום צערא אגרא" – לפי הצער השכר.

אולם לא רק המאמץ שבזמן קיום המצוה חשוב בשמים, אלא גם כל המאמץ להכנה למצוה, ואף גדולה ההכנה למצוה יותר מהמצוה!

שכן כידוע חז"ל מבארים למה התורה הקדושה קוראת ליום טוב הראשון של סוכות "יום הראשון" שנאמר במצות ארבעת המינים "ולקחתם לכם ביום הראשון", ומדוע יום זה שהוא ממש באמצע החודש נקרא יום הראשון, אומרים חז"ל (תנחומא אמור כ"ב) "ראשון לחשבון עונות", ומבארים רבותינו שלאחר יום הכיפורים בו נמחלו העוונות, מגיעים ימי ההכנה לחג הסוכות, ואז עם ישראל עסוקים בהכנות לחג, וההכנות הללו משפיעים עליהם שלא ישלכו בחטא, ומשום כן רק בתחילת החג מתחיל המניין החדש של העוונות. והנה זהו פלא גדול, כי אם ההכנה למצוות מגנת עליהם מלהיכשל בעוונות, כל שכן שעצם קיום המצוות של הישיבה בסוכה ונטילת ארבעת המינים יגנו עליהם, ואם כן היה צריך להיות היום הראשון לחשבון עוונות רק לאחר שמיני עצרת? אלא מכאן אנו לומדים שגדולה ההכנה למצוה יותר מהמצוה עצמה (עיי' "שפת אמת" האזינו).

ומו"ר האדמו"ר רבי ניסים מויאל שליט"א אמר שכשיהודי מכין לפני השינה את השעון מעורר בכדי שיתעורר בבוקר לתפילה הרי הוא מקבל על זה שכר גדול, כי גדולה ההכנה יותר מהמצוה, וכן הוא גם כשמכין כסף בנרותיק הטלית בכדי שב"ויברך דוד" הוא יתן צדקה.

ולא רק המאמץ נמדד בשמים אלא גם ובעיקר ההשתוקקות, כמה חשוב לנו להדר במצוות השם יתברך, כמה אנחנו מתפללים בכדי שנוזכר לקיים את מצוות השם בשלמות כרצונו יתברך.

ובעניין זה ראיתי סיפור נפלא ב"באר הפרשה", שמספרים על הרה"ק רבי לוי יצחק מברדיטשוב זצ"ל, שפעם פגש את השטן באמצע עשרת ימי תשובה כשהוא עצב, והשטן סיפר לרבי שהוא עצב מכיוון שהוא רואה ספינה מלאה אתרוגים המפליגה ממדינה למדינה ועליהם עומדים בני ישראל לברך בחג הסוכות, לאחר מספר ימים הם נפגשו שוב אך הפעם השטן היה נראה שמח מאוד, והוא הסביר לרבי מברדיטשוב את הסיבה לשמחתו, שכן הוא פעל פעולות שונות וגרם לספינה לטבוע, בחול המועד פגש שוב הרבי את השטן אולם הפעם הוא שוב היה עצוב, והוא הסביר את עצמו לפליאת הרבי, וכך אמר השטן: "אכן הצלחתי במזימתי ורוב האתרוגים לא הגיעו למחוז תפצם, אך בדרך לא דרך הצליחו כמה סוחרים להעביר אתרוגים בודדים ממקום למקום, ובני ישראל עם קודש הוזילו ממיטב כספם ושילמו סכומי כסף עצומים כדי לזכות במצוה זו, והשתוקקות ורצון אלו גדולים וחשובים יותר מכל עיקר המצוה גופא, ועל כן הנני עצב ומתחרט על שגרמתי להטביע את הספינה, כי טוב היה לי שיהיו אתרוגים מהודרים בריווח, וממילא תמעט השתוקקותם... הרי לנו שעיקר הנחת רוח שיש להשם יתברך תבוא דווקא מרוב הגעגועים וההשתוקקות שיש לעם ישראל למצוות.

א. לשמוח - כי זהו רצון ה'

לא אשכח לעולם את התמונה הזאת, שעה שהגענו אל הקודש פנימה אל מרן גאב"ד חוג חתם סופר הגר"ש אונגר זצ"ל, זה היה בחול המועד סוכות, הרב קיבל אותנו במאור פנים, ישבנו ושוחחנו בענייני השעה והכל מתוך שמחת חג אמיתית עד שלפתע אמר לנו הרב זצ"ל: האמת היא שלולי היה זה חג הייתם רואים אותי כעת יושב ובוכה, מקודם קיבלתי את הבשורה שאחי נפטר... אבל כך ציווני הבורא אין נוהגים אבלות ביום טוב.

ממש מדהים, יהודי יושב מדבר בשמחה, כולו אומר שמחת חג, זמן מועט לאחר שנודע לו שאחיו יקירו עלה בסערה השמימה. שמא תאמר הוא היה אדיש, אחיו כבר היה מבוגר לכן זה לא כאב לו כל כך, שטויות והבלים, היינו אצלו שוב שבוע אחר כך והפעם בניחים אבלים, ומצאנו בבחינת "אדם אחר", היה ניכר על הרב מאוד האבל הכבד, והיה נראה שכל פעם שהוא מספר עוד סיפור על אחיו נזקק להתאמץ שלא להתפרץ בבכי, וזה אותו יהודי ששבוע קודם, כאשר קיבל את הבשורה היה "כולו אומר שמחת חג".

זוהי מעלה של עובד אמיתי, חג זה חג, אין מקום לאבלות, זה קשה אבל מי שמרגיל את עצמו שחג זה זמן שמחתנו כי ה' ציוה, ולא כי צריכים הזדמנות לשמות, כזה אחד יכול לשמוח בכל מצב. ברור שמדובר בעבודה קשה, הלא מבחינה חיצונית כמעט ואין הבדל בין שמחה של מצוה לסתם שמחה, השתיה אותה והלבוש אותו לבוש, אבל כשזוכרים שזה זמן של ארוח אצל הקב"ה, והמארח אוהב אורחים שמחים אז כבר הכל מתנהל אחרת.

התבוננתי פעם בערב שמחת תורה ואמרתי לעצמי מדוע היום שמחים עם התורה, וכי בגלל שמסיימים את חמשה חומשי התורה? נעצור יהודי תוך כדי ריקוד בהתלהבות סביב ספר התורה ונאמר לו: ילמדנו רבנו מדוע כבודו שמת, הרי ברור שאף אחד כמעט לא יאמר: כי סיימתי חמשה חומשי תורה, הא וודאי שכל השמחה היא "אשר בחר בנו מכל העמים ונתן לנו את תורתו", וזמן סיום חמשה חומשי תורה הוא הזדמנות לבטאות את השמחה הזאת. ממש כמו שמורי ורבי הגר"י מנדלסון שליט"א עורר פעם במכתב על ימי החנוכה אשר נקבע בהם להודות ולהלל, שלו יצוייר וביום מן הימים ייצא כרוז שבשעה זו וזו נקבע להודות לקב"ה באותה העת כולם יעמדו וידו מכל לבם בהתרגשות רבה, אלו הם ימי החנוכה ימים שנקבע בהם להודות, אחרי שראיתי את מכתבו הדברים התחדדו יותר, הלא המועדים נקבעו לשמחה "ושמחת בחגך", אז אם קבע הקב"ה שעכשיו צריכים לשמוח הרי שלא מדובר על תשדיר חוזר מהמועד הקודם אלא על קביעה חדשה שעכשיו צריכים לשמוח.

אך מה נעשה שבזמן שהנשמה רוצה כל כך לרקוד ולשמוח, הרי שהגוף נשאר אדיש? בשביל זה אנחנו נותנים לגוף את מה שישמח אותו וכך גם הוא מתעורר לשמוח, ולא מפריע לנשמה...

ב. סבלנות ושלו

והנה בזמן שכל יהודי רוצה לשמוח שמחה אמיתית, ישנו שטן אחד שמנסה למנוע מאיתנו את השמחה, הוא יודע שאם נשמח בחג הזה נזכה להשפיע שמחה על כל השנה כולה, ומשום כן הוא מתאמץ מאוד לגרום לכך ששמחתנו לא תהיה שלמה, וזאת על ידי כל מיני מחלוקות "קטנות" שהוא מעורר, אם זה עם בני הבית, או שזה עם השכנים, או שזה עם המשפחה המורחבת, לא חסר לו דרכים איך לפתות אותנו שחלילה לא נזכה ל"סוכת שלום". ורק אם נזכור את סגולות השמחה בחג הסוכות, נבין שכל הניסיונות הללו הם בעצם באים מהאויב הכי גדול שיש לנו, וכך לא נוותר אלא נתאמץ בכל הכח לשמוח ולשמח, ולנהוג בסבלנות ובאהבה עם כולם.

ונשתדל לבחון את עצמנו בכל פעם שהכעס עומד להתפרץ: מדוע אני כועס על הילד \ השכן? כי הוא "מפריע" לי לקיים את מצוות החג בהידור?! וכי אם אכעס אשמח את השם יתברך?!

כמו כן בכל פעם שאנו נמצאים בתוך הסוכה ועומד לצאת לנו מהפה איזו שהיא מילה של ביקורת שיכולה לצער אחרים וכדומה, נזכיר לעצמנו שיש לנו כעת אורחים חשובים מאוד... ה"אושפיזין" ולא נעים לדבר ככה לידם...

ב"באר הפרשה" מביא הרבה ציטוטים מרבתינו מסגולות השמחה בחג, אצטט בפניכם כמה מהם.

ה"אבן עזרא" מבאר על הפסוק (דברים ט"ז י"ד-ט"ז) "ושמחת בחגך... כי יברכך ה' אלקיך... והיית אך שמח" – ש"יברכך" הוא לשון לעתיד, שתהיה לעולם שמח, שבשכר מצות השמחה יזכה להמשיך את השמחה לכל השנה כולה.

ה"אברבנאל" (פ"ר ראה) אומר וזה לשונו: "והיית אך שמח" – להבטיחו, שאם ישמח ויגיל בחג הסוכות יהיה שמח וטוב לב כל השנה... ואם התעצב בראשית השנה – בעיצבון תאכלנה, כי כן טבע המציאות, השמח בחלקו שמחה וששון ישיג".

ה"פלא יועץ" (ע"י סוכה) אומר וזה לשונו: וצונו לשמוח שמחה של מצוה, והוא סימן טוב לכל השנה, שכתבו גורי אר"י ז"ל שמי שיהא שמח וטוב לב ולא יצטער כלל בחג הקדוש הזה, מובטח לו שתעלה לו שנה טובה ויהיה לעולם שמח.

ומעשה שהיה אצל הרה"ק החוזה' מלובלין זצ"ל שהיה משמח את החתן בשמחת נישואיו, ניגש אחד השושבינים אל הרבי ושאלו, וכי את החתן צריך לשמח, והלא מזלו מאיר לו פנים, הלא יותר יש צורך לשמח את האנשים הצריכים חיזוק? השיב לו הרבי: הנה אמרו חז"ל (ירושלמי ביכורים ג' ג') 'חתן מוחלין לו כל עונותיו', ובוודאי בעת כזה דואג החתן מאוד של יחזור למצבו הראשון חלילה, לכן צריך לשמח אותו ועל ידי זה להזכיר לו שעל ידי מידת השמחה יזכה להמשיך להיות במצב זה, שבו הוא ללא עונות, וזאת משום שהשמחה היא כחומה בצורה שלא יבא לידי עבירה ועוון. וממשיך ה"באר הפרשה": כך חובתנו ממחרת יום הכיפורים שנמחלו עונותינו, לחסות בצל השמחה, וממילא לא ניכשל בעבירה ועון.

ב"באר הפרשה" מביא מה"כף החיים" (סי' תרכו סק"ו) שמביא בשם ה"יפה ללב" (ח"ה ג') שמי שזהיר במצות סוכה ולעשותה כתיקונה, מובטח לו שלא יהיה מריבה בתוך ביתו כל אותה שנה. ומספר "סגולת ישראל" שמביא סגולה למחלוקת ללמוד מסכת סוכה שזוהי סגולה גם בשאר ימות השנה, וזהו "תצפנם בסוכה מריב לשונות".

ג. ממעלות הסוכה וארבעת המינים

כעת אביא בס"ד כמה ידיעות חשובות ממעלות הסוכה וארבעת המינים, ואם ניזכר בהם בזמן קיום מצוות החג בוודאי נזכה ליותר התחדשות ותחושת נועם רוחני.

הסוכה מזכירה את חביבות ישראל אצל הקב"ה – רבותינו עומדים על השאלה מדוע נצטוונו לעשות זכר כה גדול דווקא לענני הכבוד, מה שלא עושים למן והבאר, הגם שגם הם היו ניסים גדולים בזמן ההליכה במדבר: ומבארים רבותינו שמכיון שהקב"ה בחר להוציא את ישראל ממצרים ולהוליכם במדבר הרי בוודאי שהוא גם ידאג להם למזון שהוא הכרחי, אבל ענני כבוד אינם דבר שבהכרח, אלא אותם נתן הקב"ה מתוך חיבה יתירה לכבודן של ישראל כדי לשמור עליהם שמירה מעולה לבל יכס שרב ושמש, משום כך נבחרו ענני הכבוד לעשות להם זכר יותר משאר הניסים, שכן הזכרת נס הענני כבוד מעידה ומזכירה את חביבותן של ישראל אצל הקב"ה, שלא הסתפק ב"לצאת ידי חובה" כביכול, ולדאוג להם רק למזון, אלא הוסיף להם להם שמירה מעולה ומיוחדת (עפ"י המב"ט החיד"א והחת"ס, הובאו ב"סוכת דוד" ח"א טעמי המצות)

הסוכה מגנת גם מבחינה רוחנית – מי שזוהר לקבוע דירתו וישיבתו בה כל שבעת הימים בקדושה ובטהרה באימה ויראה ושמחה רבה כדת מה לעשות, קונה קדושה ותוספת הארה בנפשו ורוחו ונשמתו, ונמצא כדי גאולתו לכל השנה לעבוד את בוראו עבודה תמה" ("פלא יועץ" ע' סוכה).

"היושב בסוכה, ומתכוון לחשוב ולהרגיש בתורה ויראת שמים, לבלי להניח מקום ליצר הרע, ימצא בעצמו קצת בחינה של שערים סגורים בפני הטומאה ("מכתב מאליהו").

עם ארבעת המינים מרננים לקב"ה – במדרש (ויק"ר ל', ד') הסמיכו מצות נטילת לולב לפסוק (דה"א ט"ז, ל"ג) "אז ירננו עצי היער מלפני ה' כי בא לשפט את הארץ", והיינו שמשוואים בני ישראל זכאים בדין – כשבא ה' לשפט את הארץ, אז ירננו עם 'עצי היער' אלו הד' מינים. ומבאר הלבוש (תרנ"א סק"ח) וזה לשונו: "לפי שביום הכיפורים באין לדין ישראל ואומות העולם, ואין יודעין מי יצא זכאי ומי יצא חייב, נתן הקב"ה מצוה זו לישראל, שיהיו שמחים בלולביהם כאדם היוצא לפני השופט זכאי ונותן השופט מקל או דבר אחר לסימן שהוא יצא זכאי וישמח בו והנענוע הוא הרינון, שהוא השיר והשבח להקב"ה על נסיו ונפלאותיו אשר עשה עמנו".

ארבעת המינים כנגד כל מיני האדם – ידועים דברי חז"ל במדרש שארבעת המינים רומזים על כל מיני האדם: על מי שיש בו טעם וריח [אתרוג], ועל מי שיש בו טעם אך לא ריח [תמר של לולב], ריח ולא טעם [הדס], לא ריח ולא טעם [ערבה], ויבואו אלו ויכפרו על אלו. ה"שפת אמת" זצ"ל (סוכות תרל"ו) אומר לאור דברי המדרש הנ"ל כך: כל אדם מישראל יש בו משהו מכל אחד מארבעת המינים, במידות ובאיברים מיוחדים. בדבר אחד הוא מתוקן יותר ובדבר אחד פחות. וכפי מה שמבטל ומערב ממעלותיו וממעשיו הטובים בכלל ישראל, כדי לזכותם וכדי להשפיע עליהם לטובה, זוכה הוא לעלות ולתקן אף את אותם מקומות שבו הצריכים תיקון.

ה"חפץ חיים" זצ"ל אומר חיזוק מיוחד לאור המדרש, וכך הוא אומר: הנה האתרוג הוא במדרגה יותר גבוהה משאר המינים, יש בו טעם וריח והתלמיד חכם נמשל בו. והנה האתרוג אגוד אצל שאר המינים רק בשעת קיום המצוה אך אחר כך הוא שב למקומו, מה שאין כן שלושת המינים האחרים קשורים ודבוקים יחד כל היום, ללמדך, על דרך ההנהגה הנכונה לתלמידי חכמים ורבנים, שבד בבד עם ההתערבות בענייני הכלל וכו', מחובתם לשמור על מיוחדותם וכו' (עפ"י "חפץ חיים" עה"ת פר אמור).

ד. ממעלות הושענא רבא ושמיני עצרת

ידוע ומפורסם לכל מעלת הושענא רבא ושמיני עצרת, אשר בוודאי לא לחינם דווקא בהם תיקנו לנו כל כך הרבה תפילות, ההושענות ותפילת גשם, וכידוע מחז"ל שימים אלה הם ימי מסירת הפתקים של הדינים שהיו בימים הנוראים, וניתן לפעול בהם להמתקת הדינים. וכבר ביאר האר"י ז"ל שאף על פי שנמסרו ה'פתקין' ביום הושענא רבא, עדיין לא ניתן רשות להשליחים לפעול דבר עד שמיני עצרת, שאם ישוב מיד יקרעו אותם הפתקים ("יסוד ושורש העבודה" פט"ז).

ועל יום שמיני עצרת אמרו חז"ל שהקב"ה מבקש מאיתנו "עכבו עמי עוד יום אחד קשה עלי פרידתכם", אחרי כל ימי החג בהם שהינו כל כך הרבה "ביצילא דמהינותא", כל כך היינו קרובים לקב"ה, מבקש הוא יתברך שנישאר איתו ביחד עוד יום אחד (עפ"י סוכה נ"ה ע"ב), והנה לכאורה היינו חושבים שאם הקב"ה רוצה כל כך שנישאר ביחד יום נוסף, אז היה ראוי יותר שגם ביום זה נישאר בתוך הסוכה הקדושה, ומדוע דווקא ביום זה נכנסים לבית? חשבתי שיש בזה עניין מיוחד, הרי בחג הסוכות יש הרבה שקשה להם, לאחד קשה השינה בסוכה ולשני קשה אפילו האכילה, ואשריכם ישראל שמתאמצים להישאר בסוכה לכבוד השם יתברך, אולם בשמיני עצרת הקב"ה מגלה את אהבתו הגדולה אלינו בבחינת "קשה עלי פרידתכם", ובים זה רוצה השי"ת שכולנו נרגיש שמחה שלימה, ללא שהיצר יקשה עלינו ויחליש את שמחתנו מחמת חוסר נוחות וכו'.

יום שמיני עצרת הוא יום גדול ומיוחד מאוד לתפילות, והראיה הגדולה לכך היא שדווקא ביום זה כל כך קשה להתרכז בתפילה, כולם מביאים את ילדיהם לבית הכנסת, מזיזים את השולחנות והספסלים בשביל ההקפות, וגם טרודים בהקפות וקריאת התורה וכו', וכידוע אם יש ניסיון בזמן מסויים סימן שהזמן הזה מסוגל מאוד.

וכתב רבי חיים פלאזי זצ"ל על שמיני עצרת וזה לשונו: "מאד מאד יש להיזהר בתפילות שמיני עצרת, לאומרם בכונה גדולה, כי מלבד שכל תיקון של הימים מיום ראש השנה עד שמיני עצרת הוא נשלם, והכל תלוי ביום הזה, **עוד בה, כי אין בכל אלו הימים יום רצון לה', לשמוע ה' תפילתו בכל מה דבעי כיום הזה**" ("מועד לכל חי" כ"ה א', מובא ב"באר פרשה").

גם יש להיזהר מאוד להרבות בשמחה ללא קפידות וכו' בשמיני עצרת - שמחת תורה, ואומר ה"יסוד ושורש העבודה" (פט"ז): "וכל הזהיר בשמחה של תורה ביום הזה בטוח שלא יפסוק תורה מזרעו".

ה. שמירת ההשפעות לכל השנה

עברנו את החגים בהצלחה בס"ד, מה נוכל לעשות בכדי לשמר את ההשפעות שקיבלנו לכל השנה? רבותינו ממליצים לקבל קבלות קטנות במשך ימי החג, כל אחד בזמן ההתעוררות שלו, ולאחר החג לרשום את אותם קבלות ולערוך עליהם מעכב במשך כל ימות השנה.

שבת קודש היא גם התחנה השבועית למילוי כוחות, זה הזמן לשמר את התחושות הנעלות, את ההתעלות הרוחנית, על ידי שמירה על אווירה קדושה בשבת קודש ללא ליצנות ומחלוקת פוליטיקה ורכילות, ואפילו דברים שאינם אסורים בשבת, יתכן שהם לא מתאימים ליום כל כך גדול, ואם נכבד את השבת כראוי נזכה בוודאי להמשיך את אותם השפעות נפלאות לכל השנה כולה.

יזכנו השם יתברך למועדים ורגלים בירושלים הבנויה, מתוך שלום ושמחה עד בלי די.